

Kanadská

2/07

18. januára

mozaika

Každé dva týždne bezplatne na Vašom stole e-mailom alebo poštou.

Zmeny v kanadskej vláde a voľby 2007

Kanadský premiér Stephen Harper oznámil 4. januára zmeny vo vláde. Niektorí členovia kabinetu si vymenili ministerské posty a do doterajšej 32-člennej vlády pribudli nové tváre. Zmenou, ktorá by mala priniesť najvýraznejší efekt, je odvolanie Rony Ambrose z postu ministerky životného prostredia a jej nahradenie Johnom Bairdom, ktorý bol predsedom Finančnej a správnej rady. Životné prostredie je pre kanadských voličov jednoznačnou prioritou a podľa priebežných prieskumov verejnej mienky (napr. firmy Decima) taktiež dôvodom nespokojnosti číslo jedna so súčasnou vládou. Posty si vymenili Monte Solberg a Diane Finley, ktorá sa stala ministerkou pre občianstvo a prísťahovalectvo. Monte Solberg je teraz ministrom pre ľudské zdroje a sociálny rozvoj. Rok 2007 môže priniesť veľkú zmenu vo vedení aj v jednotlivých provinciách. V októbri sa budú konať voľby v Ontáriu a Newfoundland a Labrador, v novembri v Severozápadných teritóriách. Predčasné voľby je možné očakávať aj v Québecu, Manitobe, Saskatchewan, Alberte, v Novom Škótsku a na Ostrove Princa Eduarda. Ak by sa v tomto roku konali aj predčasné federálne voľby, o ktorých sa v kanadských médiách špekuluje, bol by celkový počet volieb v roku 2007 naozaj pozoruhodný: 10.

www.pm.gc.ca www.cbc.ca

Kanadsko-afgánske rádio v Kandaháre

6. januára spustila kanadská armáda rozhlasové vysielanie v Afganistane. Stanicu Rana (v afgánskom jazyku pašto svetlo) si môžu Afgánci naladiť v oblasti Kandaháru, kde pôsobí väčšina z takmer 2 500 kanadských vojakov. Rana je určená mladým poslucháčom a im je prispôbený aj jej program. Zameriava sa na Bollywoodsku a modernú afgánsku hudbu, športové spravodajstvo a reportáže zo života Afgáncov žijúcich v zahraničí. Kanadania toto vysielanie využívajú tiež na informovanie o pôsobení kanadských vojakov. Stanica vysielajúca v jazyku pašto by mala bezvýhradne rešpektovať afgánske zvyklosti a tradície. Kanada sa tak pripojila k Veľkej Británii a USA, ktoré už rozhlasové vysielanie v Afganistane odštartovali. Z bezpečnostných dôvodov vysielala stanica Rana z ontárijského Kingstonu, podobne ako BBC z Londýna či Hlas Ameriky z Washingtonu. V redakcii pôsobia predovšetkým Kanadania afgánskeho pôvodu.

www.ranafm.org

Kanadská Arktída

Severozápadná cesta predstavuje námornú cestu medzi ostrovmi severnej Kanady, ktorá spája Atlantický a Tichý oceán. Prvými „objavitelmi“ tohto územia boli Inuiti a iné kmene pôvodných obyvateľov, od 16. storočia sa o kratšiu cestu do Ázie touto oblasťou pokúšali Európania. V súčasnosti je cesta, ktorá by mohla

byť alternatívou k Panamskému prieplavu a ušetrila by 7 000 kilometrov, veľmi diskutovanou témou v Kanade. Experti hovoria, že globálne otepľovanie spôsobuje roztápanie ľadovcov a že sa ľad na kanadskej Arktíde zmenšil od 60. rokov minulého storočia o 33 %. To by o niekoľko desiatok rokov mohlo znamenať, že oblasť bude splavná a odkryje zásoby ropy a zemného plynu. Podľa kanadskej vlády patria vody Severozápadnej cesty k vnútrozemiu Kanady, pretože sa nachádzajú medzi ostrovmi, ktoré sú územím krajiny. To sa ale nepáči

napríklad USA, ktoré považujú vody za medzinárodný majetok. Otázka suverenity zostáva zatiaľ nedoriešená. Klimatické zmeny v severných oblastiach neovplyvňujú len námornú dopravu, ťažobný priemysel a citlivé ekosystémy, ale veľký dopad budú mať tiež na samotných ľudí. A to je hlavná téma a s ňou spojený výskum tohtoročného Medzinárodného polárneho roku, ktorého sa okrem Kanady zúčastňuje aj USA, škandinávské krajiny a Rusko. Výsledky výskumu, do ktorého krajiny investovali 500 miliónov amerických dolárov, budú známe v rokoch 2009-2010 a mali by poodhaliť vplyv klimatických zmien na Inuitov a ďalšie severské národy, ktoré strácajú svoje prirodzené životné prostredie. Viditeľné zmeny klímy obyvateľov Kanady veľmi znepokojujú. Životné prostredie sa vo verejnom prieskume spoločnosti Decima stalo prioritou Kanadčanov (19 % respondentov), predbehlo dokonca aj zdravotnú starostlivosť (13 %). Európania radia podľa prieskumov životné prostredie asi na 12. miesto v rebríčku priorit.

www.nrc-cnrc.gc.ca www.cbc.ca www.decima.com

Kanada recykluje elektronický odpad

Ak ste si v poslednej dobe kúpili nejakú elektroniku, možno ste si na účtenke všimli položku nazvanú recyklačný poplatok. Podobne ako na Slovensku (od roku 2005) sa aj v Kanade začínajú vyberať poplatky slúžiace na uhradenie recyklácie zastaralej a nepotrebné elektroniky. 1. februára zavádza recyklačné poplatky a zberné centrá provincia Saskatchewan. Pripája sa tak k ďalším kanadským provinciám, ktoré systém zaviedli už skôr, pionierom v tejto oblasti bola v októbri 2004 Alberta. Elektronický odpad sa stáva stále väčším problémom na celom svete. Napríklad počítače obsahujú ortuť a kadmium, ale aj napriek tomu sa väčšina tohto odpadu stále vyváža na skládky. Len v Kanade ľudia a firmy v roku 2005 vyhodili spolu 67 000 ton starých počítačov, mobilných telefónov a tlačiarň. Elektronické spotrebiče je možné „recyklovať“ aj iným spôsobom. V jednom takomto projekte spojili sily ontárijská firma eWaste Recycling Ltd. a neziskové organizácie. Použitelné vyradené počítače repasujú a dávajú zadarmo deťom z chudobných rodín, ktoré by si inakšie výpočtovú techniku nemohli dovoliť.

www.cbc.ca/news

Internetová diskusia na tému Podpora demokracie

Kanadská vláda pozýva všetkých občanov Kanady žijúcich v zahraničí, učiteľov a študentov kanadistiky a politológie a členov neziskových organizácií z celého sveta na internetovú diskusiu na tému Podpora demokracie. Kanada dlhodobo zohráva aktívnu úlohu v podpore demokracie v zahraničí. Diskusia, ktorá bude prebiehať od 22. januára do 30. marca, by mohla načrtnúť ďalšie možnosti, ktoré by krajina prípadne využila pri podpore demokratických princípov na medzinárodnej scéne. Kanadská vláda nadväzuje na predchádzajúce úspešné internetové diskusie, ktoré sa týkali napríklad nešírenia zbraní hromadného ničenia, geopolitiky a globálnej demografie či kanadskej kultúry. Informácie o projekte a obsah predchádzajúcich e-diskusí vrátane konkrétnych odpovedí kanadského MZV nájdete na http://geo.international.gc.ca/cip-pic/current_discussions/internationalclassroomparticipation-en.asp.

KVÍZ O KANADE

Ktoré dve nové tváre predstavil premiér 4. januára v kanadskej vláde? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: Srdcová chlopňa bola po prvý raz transplantovaná v roku 1956 v Toronte.